

Skårlægning af korn

af Steffen Blume

Ukrudt er et kendt fænomen hos økologer, og nogle har det i større omfang end andre. Mælkeproducenter har den mulighed, at de kan høste kornet som helsæd, hvis der er en massiv forekomst af ukrudt. Den mulighed har planteavlerne imidlertid ikke. At sælge kornet som helsæd frem for høst til modenhed giver ikke nær samme dækningsbidrag.

Tre fordele ved skårlægning

Derfor har enkelte økologer gennem flere år praktiseret, at skårlægge kornet forud for høst. Herved opnås tre fordele:

1. Reduktion af ukrudtsfrø: Når kornet inklusiv ukrudt lægges på skår, vil størstedelen af ukrudtsfrøene drysse på jorden. Dermed kommer de ikke med ind i mejetærskeren, når kornet høstes.
2. Lavere vandprocent: Som følge af færre ukrudtsfrø i kornet vil den høstede vare have en lavere vandprocent. I nogle tilfælde kan dette erstatte nedtørring efter høst. Fra skårlægning til høst (1-2 dage) er det dog en betingelse med tørvejr.
3. Lettere høst og større kapacitet: Det kan være svært for mejetærskeren at holde farten, hvis en mark er fyldt med ukrudt. Er kornet derimod skårlagt, vil ukrudtet lettere ryge igennem mejetærskeren.

Udover disse tre fordele er det også et spørgsmål, om man råder over den fornødne rensnings- og tørringskapacitet, hvis man selv vil opbevare kornet. Dette er endnu vigtigere ved konsum- og fremaviskorn.

Tabel 1. Forudsætninger for figur 1.

Urenheder %	Rensningstakst kr/hkg	Vandindhold %	Tørringstakst kr/hkg
0,1-0,3	0,00	15,1-15,5	4,60
0,4-0,5	1,00	15,6-16,0	6,40
0,6-0,9	1,75	16,1-16,5	7,40
1,0-1,4	2,50	16,6-17,0	8,50
Fra 1,5	2,50 + 0,25 /0,1	17,1-17,5	9,60

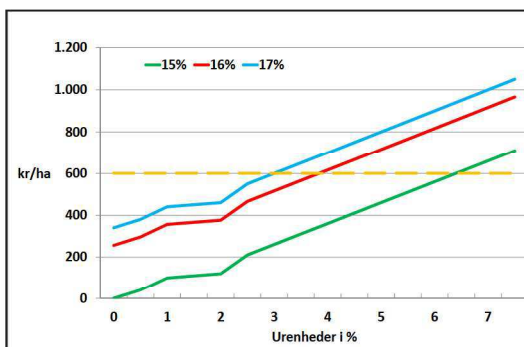

Billede 1. Skårlægning af triticale.

Økonomi ved skårlægning

Ifølge de vejledende maskinstationstakster vil skårlægning koste omkring 600 kr/ha. Dette er en forholdsvis stor post, hvilket afholder mange fra at gøre det. Men spørgsmålet er, hvor meget ukrudtsfrø skal kornet indeholde, før det kan betale sig?

Svaret er givet i figur 1 under de forudsætninger, som fremgår af tabel 1. Af figuren fremgår det, at der skal forholdsvis mange urenheder til (~7%), før det kan svare sig med skårlægning. Men hvis skårlægningen gør, at man sparer på tørringsomkostningen ved at gå minimum 3 procentpoint ned i vandprocenten, så skal der kun omkring 2 % urenheder til, for at skårlægningen er betalt.

Figur 1. Rense- og tørringsomkostninger pr. ha i foderbyg ved hhv. 15, 16 og 17 % vandindhold. Der er regnet med et bygudbytte på 40 hkg/ha.